

Гелевера О. Р.

*аспірант кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності,
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-611-2-5>

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ

Криптовалюта – це новий цифровий вид грошей, за допомогою якого можна виміряти вартість товарів, послуг та інших фіатних і цифрових грошових одиниць, забезпечити функціонування товарно-грошового обігу, здійснення заощаджень та інвестиційних вкладень. Криптовалюти сьогодні є звичайною гармонійною складовою світової грошової системи та складником грошової маси, здійснюють грошові функції, можуть доволі різко ревальвувати та девальвувати за короткий період на десятки процентів, вільно трансформуватись у фіатні грошові одиниці, придатні для здійснення бюджетних платежів у багатьох країнах і, за гострої необхідності, здатні замінити фіатні грошові одиниці на грошовому ринку [1, с. 57].

Для України, яка знаходиться в умовах війни, криптовалюта стала не лише засобом інвестицій, але й важливим інструментом для фінансування оборони та гуманітарної допомоги. Використання криптовалют як інноваційного фінансового інструменту може зміцнити економічну стабільність, підтримати відновлення економіки України в умовах війни та сприяти інтеграції України у глобальну фінансову систему [2].

В часи криз, якою, в тому числі, стала війна, люди традиційно шукають для себе захисний актив, і в Україні таким активом після готівкового долара і євро, для багатьох стала криптовалюта. Якщо раніше цифрові активи були більше прерогативою ІТ-спеціалістів і криптоентузіастів, то війна підштовхнула опанувати тонкощі обігу криптовалют навіть тих, хто раніше не надто цікавився новинками на ринку фінансових послуг. Фактом є те, що в перші тижні війни криптовалюти використовувались з метою збереження власних коштів. Адже мало в кого було розуміння, як працюватиме банківська система

України найближчим часом і чи лишиться вона взагалі. Ще одним важливим фактором підвищення популярності криптовалюти стала ініціатива Міністерства цифрової трансформації, завдяки якій Україна почала приймати пожертви в криптовалюти для підтримки армії та біженців, і вже за кілька днів були зібрані суми, еквівалентні десяткам мільйонів доларів США [3, с. 146–147].

Криптоіндустрія в Україні має значний потенціал для підтримки післявоєнного економічного розвитку через створення нових робочих місць, залучення іноземних інвестицій, розвиток фінансової інклюзії та інтеграцію інноваційних технологій у різні сектори економіки. Запровадження ефективної нормативно-правової бази, створення інституційної підтримки, податкових стимулів і технопарків може стати ключовим чинником успішної інтеграції крипторинку в економічну систему держави [4, с. 167].

Водночас, криптовалюти пов'язані з низкою ризиків та викликів. Висока волатильність курсів криптовалют створює ризики для інвесторів та ускладнює їх використання як засобу обміну та збереження вартості. Відсутність регулювання на ринку криптовалют породжує можливості для шахрайства, маніпуляцій та зловживань. Криптовалюти також можуть використовуватися в незаконній діяльності, такій як відмивання грошей та фінансування тероризму, що створює репутаційні ризики та може призвести до посилення регуляторного тиску [5, с. 154]. Псевдоанонімний характер більшості криптовалют створює можливості для здійснення незаконних фінансових операцій без відповідного контролю з боку правоохоронних органів. Це може призводити до зростання рівня фінансових злочинів та створювати репутаційні ризики для України на міжнародній арені [6, с. 139]. Криптовалюта виступає новим цифровим фінансовим інструментом, який виконує основні грошові функції, але водночас характеризується високою волатильністю та нестабільністю.

Поряд з ризиками та викликами криптовалюти створюють нові можливості як для окремих фізичних осіб, так і для українського суспільства в цілому. В умовах війни криптовалюти стали не лише інвестиційним активом, а й важливим засобом фінансування оборонних і гуманітарних потреб. Кризові обставини сприяли зростанню інтересу населення до цифрових активів як альтернативного способу збереження коштів, а також активізації їх практичного використання. Криптоіндустрія мають значний потенціал для післявоєнного

відновлення економіки України, зокрема через залучення інвестицій, розвиток інновацій та створення нових робочих місць.

Отже, криптовалюти створюють нові можливості для української економіки, але наявні ризики, пов'язані із високою волатильністю, відсутністю належного регулювання, можливістю фінансових зловживань та використанням криптовалют у незаконній діяльності, обумовлюють потребу у посиленні державного контролю обігу криптовалют та створенні механізмів мінімізації ризиків, що виникають під час такого обігу.

Література:

1. Гонак І. Вплив початку конвенційної російсько-української війни на вартість основних криптовалют у 2022 році. *Світ фінансів*. 2022. Вип. № 3 (72). С. 55–65.
2. Задворний Ю. Перспективи використання криптовалют у відбудові економіки України: виклики та можливості. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5195/5138>
3. Петрівський О. Роль криптовалют та галузі фінтех під час війни. *Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів. Київ : Київський національний університет технологій та дизайну. 2023. С. 146–148.
4. Таран О. Криптоіндустрія як потенційний драйвер післявоєнного економічного розвитку України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 2 (78). С. 162–168.
5. Таран О. Регулювання криптовалют в Україні: вплив на економіку та перспективи розвитку. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2024. № 3 (75). С. 150–155.
6. Таран О., Сафарлі С. Криптовалютна активність поза регуляторним полем: наслідки для економіки України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 3 (79). С. 135–142.